

cw2

Artem Tsymbalov ISI6

18 Październik 2022

1 Wilk szary

Wilk szary, wilk (*Canis lupus*) – gatunek drapieżnego ssaka z rodziny psowatych (*Canidae*), zamieszkującego lasy, równiny, tereny bagienne oraz góry Eurazji i Ameryki Północnej. Gatunek o skłonnościach terytorialnych.

1.1 Występowanie i środowisko

Wilk szary zamieszkuje Azję oraz północne tereny Europy i Ameryki Północnej. Najwięcej wilków żyje w Kanadzie (50 tys.), w Rosji (30 tys.) i na terenie Alaski (5–7 tys.)[potrzebny przypis]. W Europie najczęściej wilków występuje w Rumunii (ok. 2,3–2,7 tys.) i Hiszpanii (ok. 2 tys.)[15]. Spotykane są też one m.in. na Półwyspie Skandynawskim, Ukrainie, Słowacji i we Włoszech.

1.2 Ewolucja i systematyka

Ewolucja wilka jest długa i skomplikowana. Pierwotnie przyjmowano, że psy (*Caninae*) wywodzą się z rodzaju *Tomarctus* (ok. 15 mln lat temu), czyli z bocznej gałęzi podrodziny *Borophaginae*, której wygląd przypominał nieco nowoczesne psy właściwe. Obecnie uważa się, że był to jedynie przykład wczesnej konwergencji oddzielnych linii filogenetycznych.

1.2.1 Etymologia

Canis: łac. *canis* „pies”. *lupus*: łac. *lupus* „wilk”. *albus*: łac. *albus* „biały”.

1.2.2 Skamieniałości wilka na terenie Polski

Na terenie Polski kopalne szczątki przodków współcześnie występującego wilka znaleziono w okolicach Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej, Sudetów, Tatr i na Rzeszowszczyźnie, gdzie znajdowano je w osadach plejstocénskich wraz z różnymi śladami życia i bytności tam człowieka. Podobnym znaleziskiem mogą pochwalić się wczesnośredniowieczne stanowiska archeologiczne Gniezna, Gdańska i Opola.

1.3 Charakterystyka

Samce wilków (basiory) są większe od samic (wadery) o ok. 20–25%. Średnia długość ogona (30–50 cm) to ok. 1/3 długości ciała zwierzęcia. Na grzbietowej części ogona (8–10 cm od jego nasady) znajduje się niebieskoczarowy gruczoł nadogonowy, tak zwany fiołkowy, którego znaczenie nie jest jeszcze do końca wyjaśnione.

1.4 Środowisko i zachowanie

Wilk występuje w lasach, na równinach, pustyniach, w terenach górskich i bagiennych. Jest gatunkiem terytorialnym. Wyznacza rewir, do którego nie dopuszcza osobników nie należących do watahy. W głębi rewiru, w miejscu najbardziej niedostępnym, urządza

legowisko. Jest drapieżnikiem i do swojego życia potrzebuje średnio ok. 1,3 kg mięsa (wraz z kośćmi i skórą) dziennie. W naturze żywi się drobnymi zwierzętami (gryzonie, zające, borsuki, ptaki, bezkręgowce), ale także – o ile warunki i liczebność stada na to pozwala – dużymi zwierzętami kopytnymi. Najczęściej poluje na jelenie, nieco rzadziej wybiera sarny, dziki i łosie. W normalnych warunkach duży wilk z ras północnych może zjeść jednorazowo do 10 kg[9], jednak jest to zwykle związane z wcześniejszą, kilkudniową głodówką. Uzupełnieniem jego diety są owoce i runo leśne. Ich system pokarmowy jest dopasowany do diety mięsnej i różni się od tego, który mają psy domowe (nieco krótszy przewód pokarmowy, wyższa kwasowość, wyższa efektywność trawienia).

1.5 Znaczenie wilków w przyrodzie

Wilki odgrywają rolę selektonera liczebności dużych ssaków roślinożernych, takich jak sarny i jelenie – które bez redukcji ze strony wilków w znaczny sposób niszczyłyby uprawy leśne oraz uprawy rolne[28].

Wilki, mimo że są w stanie zabić osobniki zdrowe i w sile wieku[29], generalnie wybierają na swoją ofiarę osobniki starsze, młode (do 1 roku życia), słabe i chore[30][29][31], tym samym podnoszą średnią kondycję w populacji ofiar, zwaną też „zdrowotnością”